

Retrat amb l'ombra d'Orfeu

És un poeta inclassificable, diuen. Va a la seua. Passant de grupuscles i de con-signes-avantguardistes, generacionals, confessionals, promocionals-locales o de gènere. Sense cap ideologia. Sense els parents. Sense gaires lectors. Sense la fe. Transcriu l'*Auto-retrato*, amarg i irònic, de Manuel Bandeira. I el pernambucà hi diu que en els tràfecs de guanyar-se la vida és un tísic professional. Com Lezama Lima. Com Juan Ramón. Com Pessoa. Com Blai Bonet. Com William Yeats. I Yeats li ensenya que no es pot destriar la poesia de qui l'escriu, que res no és més fal·laç que l'afirmació que el poeta és sols el polze que engega l'encenedor d'escriure. Tota sa vida en aquells vells dipòsits d'aigua quieta, marro, saliva-relligada. I és així: com més li pesen els anys, més se li esborra aquella llei d'or del lirisme, la pàtina d'ideologies i de místiques que l'ennoblien. Aquella idealitat. Aquell encís. Les pràctiques immediates diverses i essencials que el van nodrir als vint anys-paraules i més paraules i més excedències de vida. Veia clar, per exemple, que sota la Forma bategaven un munt-tants i tantes-de fons, de fonts. Els fons de mirar, d'imitar, de rellegir-se, de dir, de cantar, de refer, d'esborrar-se, de repetir-se. I volia arribar a *ser* un únic poema. Li parlava cada dia, a totes hores. El somiava, el *seu* poema/arbre. Però li van créixer els anys i, el que els deia, va deixar de ser la Forma. Ara és una veu que surt qui sap d'on, nodrida amb qui sap què. Una entre tantes veus que ragen i brillen sempre quietes, una mateixa nit contemplada, que s'interroga. «¿Qui sóc?» «Ets la veu de ningú», li respon Eco.

I amb tot el canyar segueix emmirallant algú que ens parla. ¿I qui és? ¿És el Cant del Cigne, Orfeu decapitat que encara canta, lliscant per llacs, illes? ¿I els ulls no se li han podrit?

Llijo Andreu Vidal: «No fou el cos d'Eurídice, sinó l'esguard d'Orfeu allò que es va podrir per sempre.»

Escala de paradís

a mon pare *i. m.*

I

Ara
la clara nit que entres.
Nit que als cors cremes—
I ens esperes,
última, muda
nuesa—

Designi i el Vent ara—

I l'estol
d'ibis anant-se'n lluny, i els canyars, gleres
que al devessell de la barba el vell Sol
nega, i l'aigua soma, i les mans
càlides que tremoles, dels pollancre
i l'aiguall—

Dels cels seus les veus de Mort
sents nodrir-se'n, nosaltres, trèmuls ¿Quins
cels estranys?

Déu hi dorm. Fulles que vincles
l'agronxen, l'aigua closa dels cors,
l'Aigua Mort.

II

Pel Cel nu—
De veus, d'esglais que es criden, moren—
Remes.

A la tercera riba.

Llençols

a Mireia Roig

Degotar. Placidesa. Als recers
De la nit.
Junts.

– “¿I rius quina aigua jove?
Endu-te les fulles, pietós riu que t’emportes les fulles, vent,
A desgrat i rient. Ai, les panxes dels arbres,
Blanques ales! Llençols! Quin fred tot nou!
Els cabells que destries brillants i negres
De l’aigua, joia vella.”

Fins que nosaltres, somiàvem, i l’olor de la joia abraçats–
I quan ja vam haver-ho viscut
Tot–
I érem
En l’alenar dels cavalls aturats,
Les brides afluixades sobre el coll del cavall,
Genets quiets contemplant
Les portes obertes de fer-se fosca
La mar.

I era Amor qui hi alenava lent.
De ser Amor d’escorrialles, últim.
De ser a penes
En l’opulència de la polpa–Sol
De mel.

I ens esperaven
Amb cants trenats als llavis.
I ja sent-hi tan a prop seu–
La blanca mà del vent estesa
Que cantaven.

– “Alegre és la nit. Els seus plaers.
Fem-la durar amb cants i vi.
Entra-hi llenya. Tanquem la porta.
Conta’m el secret que el més trist
Als amics calla.

Les llàgrimes vives del foc
A les mans i a les cordes
Que canten.”

La jove que vos omple els gots
Se la sap de cor.

Canta i canta.

– “Poseu-hi als llavis de l’estimada
L’almoïna de la joventut, la pell
De gallina, l’olor que se li bada ara
I tota se m’enyora, al coll,
Beseu-la.

És la tija que es vincla ara, la més alegre,
La blanca mà del vent
estesa.

No,

No cantarà la vostra joventut
La meua mà amb cansament
De mar.”

Absència d'Abu Bakr Al-Turtusí

Cels, nits–
Que hi sotjo.
Si l'astre que ara esguardes m'ullprengués.
I als viatgers parlo vinguen d'on vinguen.
Potser hi trobe qui em dugue el pa
Tou de Tu, qui l'olor
Calenta encara et guarda.

I els miro els ulls–
L'esclat, nits,
Del teu rostre si hi fos la flama que una altra ha encès–
I cap claror no hi duen.
L'esca de Tu. És debades si mai hi has pres,
Absència.

Nits i ombres–Cecs
Cap a enyors de la Mar,
Cap al fosc, platges, de cuques de llum
Altes
Gossos.

Acarat a ventades l'Aura espero–encara–
Per si hi sospires.
La teua veu. Cants, ales,
Tant de bo et duguen–L'Alba
Del teu nom.